

13. Mankesh A., Bekkozhanova G. Theoretical bases of the formation of MA students' special competences. Science and Worlds International scientific journal, № 3 (19), 2015, Vol. III, pp. 56–60
14. Perez L. Analysis of the second E-forum on competency-based approaches// Prospects : Quarterly rev.of education. 2007. Vol. 37, 2. P. 237-247.
15. Zimnyaya I.A. Competence Approach Is it a place in the modern approaches to education? // Higher Education Today, vol. 8, 2008, pp. 20–26.

Назаркевич Л.І.

Львівський державний університет фізичної культури, м. Львів

УЗАГАЛЬНЕННЯ ДОСВІДУ ЗАСТОСУВАННЯ ПЛAVАННЯ У ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗАНЯТТЯХ ДЛЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.

У статті представлено аналіз результатів опитування інструкторів з плавання в дошкільних навчальних закладах. Встановлено пріоритетні критерії для визначення готовності дітей молодшого дошкільного віку до занять плаванням, підтверджено послідовність здійснення початкового навчання плаванню у фізкультурно-оздоровчих заняттях для дітей молодшого дошкільного віку та ін. Виявлено необхідність в розробці програми фізкультурно-оздоровчих занять дітей молодшого дошкільного віку.

Ключові слова: здоров'я, плавання, рухливі ігри, фізкультурно-оздоровчі заняття, молодший дошкільний вік.

Назаркевич Л. И. Обобщение опыта применения плавания в физкультурно-оздоровительных занятиях для детей младшего дошкольного возраста. В статье представлен анализ результатов опроса инструкторов по плаванию в дошкольных учебных заведениях. Установлено приоритетные критерии для определения готовности детей младшего дошкольного возраста к занятиям плаванием, подтверждено последовательность осуществления начального обучения плаванию в физкультурно-оздоровительных занятиях для детей младшего дошкольного возраста и др. Выявлена необходимость в разработке программы физкультурно-оздоровительных занятий детей младшего дошкольного возраста.

Ключевые слова: здоровье, плавание, подвижные игры, физкультурно-оздоровительные занятия, младший дошкольный возраст.

Nazarkevych Lilia Summary of experience swimming in fitness classes for children of primary school age. This article reflects the features of the application voyage in fitness classes for primary school age. It analyzes the results of a survey of swimming instructor in pre-schools, most of which (92.5%) are swimming instructors in kindergarten more than 5 years, indicating a considerable acquired experience and knowledge of the respondents in this area.

As a result of peerreview priorities established criteria for determining the readiness of children of primary school age to swimming. Among the misthelack of rabies, motivation alreadyness morpho-functional indicators, physiological indicators, indicators of physical development and age.

Analysis of survey experts confirmed the initial sequencing of swimming training in fitness classes for children of primary school age, allowed us to determine the best time of the fitness classes on sailing, the optimum number of children of primary school age for swimming.

Expert Group with sufficient consistency in the values of the responses identified the components of fitness classes in swimming for young school age and the percent age of time that should fall on mobile games.

In order to assess the current basic program of preschool institution (kindergarten) "I am in the world," the Ministry of Education and Science of Ukraine (2014) we proposed respondents to answer questions about the need for it improvement. As a result, a survey of leading instructors of swimming in kindergarten, we have identified ways of improving the structure and content of construction work and identified the need to develop a new program of fitness swimming for children of primary school age.

Key words: health, swimming, outdoor games, sports and fitness classes, junior preschool age.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Одним із найбільш ефективних засобів впливу на організм дітей для зміцнення здоров'я є плавання. Використання ігор під час фізкультурно-оздоровчих занять з плавання сприяє покращенню та прискоренню процесу навчання плаванню, дозволяє подолати водобоязнь та створити передумови для ефективного проведення фізкультурно-оздоровчих занять [2, 3, 7, 9, 11]. Робота виконується у межах наукової теми 3.8. "Теоретико-методологічні основи побудови системи масового контролю і оцінки рівня розвитку і фізичної підготовленості різних груп населення" (№ Держреєстрації 0111U006470) Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту Міністерства сім'ї, молоді та спорту України на 2011-2015 рр.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблематики фізкультурно-оздоровчих занять з плавання дітей молодшого дошкільного віку, дозволяє зробити висновок про те, що регулярні заняття плаванням сприяють загартовуванню, підвищенню життєвого тонуусу організму, сприяють підвищенню працездатності [2, 6, 7, 10, 11]. Окремі фахівці [1, 4, 8 та ін.] пропонують формувати навичку плавання у дітей дошкільного віку шляхом включення в програму занять різних елементів гри, оскільки саме рухливі ігри є одним з найефективніших засобів і методів впливу на фізичний розвиток дітей дошкільного віку. При цьому, використання рухливих ігор з метою навчання плаванню [5, 9 та ін.] ускладнюється як методичними, так і організаційними проблемами. Зокрема, більшість рухливих ігор описані схематично, в основному наводяться їх назви і правила гри, не завжди автори докладно розкривають технічні, методичні особливості, умови застосування гри, такі як температура, глибина басейну, вік

дітей, їх рівень володіння плавальними навичками, кількість учасників у грі тощо.

Таким чином, постає важливе науково-практичне завдання виявлення особливостей проведення фізкультурно-оздоровчих занять плаванням для дітей молодшого дошкільного віку.

Тому, **метою** дослідження було виявлення особливостей застосування плавання у фізкультурно-оздоровчих заняттях для дітей молодшого дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою реалізації поставленої мети нами було проведено опитування 40 респондентів – інструкторів з плавання в ДНЗ, більшість з яких (92,5%) працюють інструкторами з плавання в ДНЗ понад 5 років, що свідчить про значний набутий досвід та обізнаність респондентів у цій галузі.

З метою оцінки діючої базової програми дитячого дошкільного закладу (ДНЗ) «Я у світі» Міністерства освіти і науки України (2014) ми запропонували респондентам відповісти на питання щодо потреби в її удосконаленні. Аналіз відповідей респондентів на запитання свідчить про високий рівень узгодженості їхніх думок. 92,5% респондентів вважають, що наявна базова програма для ДНЗ не містить чіткої програми фізкультурно-оздоровчих занять з плавання та існує необхідність розробки нової. 7,5 % респондентів вважають, що немає потреби у розробці нової програми, хоча 2,5 % з цих респондентів вбачають необхідність у створенні диференційованої програми занять для молодшої, середньої та старшої вікових груп.

Найбільш сприятливим віком початку фізкультурно-оздоровчих занять з плавання респонденти вважають 3-4 роки. Так, більшість фахівців (85 % опитаних) радять починати заняття саме з цього віку. 15% респондентів стверджують що оптимальним віком для початку фізкультурно-оздоровчих занять з плавання є 2-3 роки, аргументуючи це початком відвідування ДНЗ у 2-річному віці.

В одному із запитань ми запропонували респондентам визначити пріоритетні критерії для визначення готовності дітей молодшого дошкільного віку до занять плаванням. Для виявлення найбільш значущих критеріїв фахівцям було запропоновано відраджувати дані характеристики від 1 до 6 балів (1 – найнижчий ступінь важливості, 6 – найвищий).

Узгодженість думок респондентів визначалася за допомогою коефіцієнту конкордації Кенделла [12].

Значення коефіцієнту конкордації при кількості зазначених об'єктів 6 складає 0,314, при рівні істотності $p < 0,001$. Враховуючи значення коефіцієнту конкордації, можна зробити висновок про те, що експертна група з низькою узгодженістю у значеннях відповідей визначила впливовість критеріїв для визначення готовності дітей молодшого дошкільного віку до занять плаванням. Це свідчить про необхідність наукового обґрунтування вищезазначених критеріїв.

В результаті експертної оцінки встановлено, що основними критеріями готовності дітей молодшого дошкільного віку до початку фізкультурно-оздоровчих занять з плавання є відсутність водобоязні, мотиваційна готовність, морфо-функціональні показники, психофізіологічні показники, показники фізичного розвитку та вік.

Для встановлення оптимального часу проведення фізкультурно-оздоровчих занять з плавання дітей молодшого дошкільного віку респондентам пропонувалося визначити їх тривалість. 80% інструкторів вважають, що заняття повинно тривати 20 хвилин, 15% - 15 хвилин і лише 5% вбачають збільшення тривалості занять понад 20 хвилин. Причому 100% респондентів впевнені, що тривалість фізкультурно-оздоровчих занять плаванням для дітей різного дошкільного віку повинна відрізнятися.

Аналіз наступного запитання анкети дозволив зробити висновок, що оптимальною кількістю дітей молодшого дошкільного віку для занять плаванням є наповнення групи від 6 до 7 дітей, про що свідчить 72,5 % відповідей респондентів. Однак, 22,5 % віддають перевагу наповненості групи від 8 до 10 дітей і лише 5% хотіли би, щоб у групі було 4-5 дітей. На запитання анкети, що стосується кількості занять, 100% респондентів зазначили, що на тиждень повинно припадати 2 заняття.

Для визначення найбільш важливих компонентів фізкультурно-оздоровчих занять, фахівцям було запропоновано визначити ступінь важливості наведених видів діяльності. Респонденти оцінювали дані характеристики від 6 до 1 балу. (1 – найнижчий ступінь важливості, 6 – найвищий).

Найважливішими компонентами респонденти назвали рухливі ігри у воді та вправи на пересування у воді. Не менш важливим складовими фізкультурно-оздоровчих занять з плавання фахівці вважають «вправи на дихання». Деяко нижчими - вправи на суші, імітаційні вправи та вільне плавання, проте їх також необхідно включати до програми фізкультурно-оздоровчих занять з плавання.

Значення коефіцієнта конкордації при кількості зазначених об'єктів 6 у даному випадку складає 0,595, при рівні істотності $p < 0,001$. Враховуючи значення коефіцієнту конкордації, можна зробити висновок про те, що експертна група з достатньою узгодженістю у значеннях відповідей визначила компоненти фізкультурно-оздоровчих занять з плавання для дітей молодшого дошкільного віку.

Аналіз відповідей респондентів на запитання щодо процентного співвідношення часу, котрий має припадати на рухливі ігри свідчить про різні погляди фахівців стосовно цього питання. Необхідно зазначити, що більшість інструкторів (62,5 % опитаних) зазначили, що рухливі ігри можуть займати від 50 до 69% всього заняття, частина респондентів (17,5 % опитаних) відводять для них 30 до 49%, і лише 10% - від 10 до 29%. Проте, інші 10% респондентів пропонують застосовувати рухливі ігри, займаючи для них понад 70% від часу усього заняття.

Причому 90% респондентів вбачає їх застосування в основній та заключній частині, 7,5% в підготовчій та заключній і тільки 2,5% - в підготовчій та основній частині заняття.

Для виявлення послідовності здійснення початкового навчання плаванню у фізкультурно-оздоровчих заняттях для дітей молодшого дошкільного віку, респондентам було запропоновано відраджувати запропоновані етапи навчання за ступенем першочерговості від 1 до 9 (1 – перший, 9 – останній).

Фахівці визначили оптимальну послідовність етапів навчання при проведенні фізкультурно-оздоровчих занять з плавання для дітей молодшого дошкільного віку, а саме: ознайомлення з водою, звання до води, подолання опору води, занурення в воду головою, вміння триматись на воді, вміння відкривати очі у воді, ковзання у воді, виконання гребкових рухів та вивчення стрибків у воду.

Отримані результати дають нам можливість визначити структуру та зміст фізкультурно-оздоровчих занять плаванням для дітей молодшого дошкільного віку, що в подальших дослідженнях необхідно враховувати при складанні програми цих занять.

Враховуючи значення коефіцієнту конкордації (0,922, при рівні істотності $p < 0,001$), можна зробити висновок про те, що експертна група з високою узгодженістю у значеннях відповідей визначила послідовність етапів навчання при проведенні фізкультурно-оздоровчих занять плаванням для дітей молодшого дошкільного віку.

В одному із запитань респондентам було запропоновано визначити вихідну основу при визначенні структури та змісту фізкультурно-оздоровчих занять плаванням для дітей молодшого дошкільного віку. Більшість інструкторів з плавання в ДНЗ керуються у своїй діяльності нормативною базою Міністерства освіти і науки України. Проте не менш важливими є програма, яка затверджена адміністрацією ДНЗ, власний досвід проведення фізкультурно-оздоровчих занять плаванням та результати науково-методичних досліджень провідних фахівців.

Значення коефіцієнта конкордації при кількості зазначених об'єктів 6 у даному випадку складає 0,141, при рівні істотності $p < 0,001$. Узгодженість думок експертів дуже низька, що пояснюється відсутністю програми фізкультурно-оздоровчих занять плаванням для дітей молодшого дошкільного віку. Більшість інструкторів з плавання в ДНЗ керуються у своїй діяльності нормативною базою Міністерства освіти і науки України. Проте через її недосконалість, в роботі вони використовують програму, затверджену адміністрацією ДНЗ, результати науково-методичних досліджень провідних фахівців та спираються на власний досвід проведення фізкультурно-оздоровчих занять плаванням.

Висновки. Отже, за допомогою аналізу відповідей провідних інструкторів з плавання в ДНЗ, нами визначено напрямки вдосконалення структури і змісту побудови занять та визначено необхідність розробки нової програми фізкультурно-оздоровчих занять плаванням для дітей молодшого дошкільного віку.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою програми фізкультурно-оздоровчих занять з плавання для дітей молодшого дошкільного віку.

Література.

1. Bulgakova J. N. Igru y vodu, na vode, pod vodoj / J. N. Bulgakova. – М.: FiS, 2000. – 128s.
2. Eremeeva L. F. Programa obucheniya plavaniu detej: metodicheskoe posobie / L. F. Eremeeva. – SPb.: Izdatelstvo «Detstvo – PRESS», 2005 – 112 s.
3. Ferents Y. Vykorystannya igrovogo ta zmagalnogo metodu na zanyattiyah z pochatkivtisyamy [Text] / Y. Ferents // Magistr : [magisterskyj naukovyj visnyk] / Ternop.nats. ped. un-tim.V. Gnatyuka. – Ternopil : TNPU, 2013. – Vyp. 18. – 155–158 s.
4. Karpenko E. N. Plavanie: igrovoj metod obuchenie / E.N. Karpenko, T. P. Korotkov, E. N. Koshkodan. – М.: Olympia Press; Donetsk: Prostranstvo, 2006. – 48s.
5. Mosunov D. F. "Kak preodolet vodoboyazn" / D. F. Mosunov. – SPb.: "PLAVYN", 1998 – 35s.
6. Osokina T. I. Obuchenie plavaniu v detskom sadu : kn. Dlya vospitatelej det. sada i roditelej / T. I. Osokina, E. A. Timofeeva, T. L. Bogina – М.: Prosveshchenie, 1991 – 159 s.
7. Protchenko T. Y. Obuchenie plavaniu doshkolnikov i mladshyh shkolnikov: prakticheskoe posobie. / T. A. Protchenko, Y. A. Semenov. – М.: Ayrys-Press, 2003 – 80 s.
8. Pyschchykova N. G. Obuchenie plavaniu detej doshkolnogo vozrasta : zanyatiya, igry, prazniki. / N. G. Pyschchykova. – М.: Scriptorij, 2008. – 128 s.
9. Shulga L. M. Ozdorovche plavannya : navch. posib. / L. M. Shulga. – К.: Olymp. I-ra, 2008. – 232 s.
10. Vasilyev V. Obychenie detej plavaniu / V. Vasilyev, B. Nikitsky. – М.: FiS, 1973. – 240s.
11. Vilchkovskij E. S. Teoriya metodyka fizychnogo vychovannya ditej doshkolnogo viku / E. S. Vilchkovskij, O. I. Kurok. – Vyd. 2-ge. – Sumy : Universytetska Knyga, 2004. – 428 s.
12. Kendall M. G. Rank Correlation Methods (4th ed.). London: Charles Griffin, 1970.

Недільська А.І., Касіч Н.П.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, м. Київ

ФУНКЦІЇ КЕРУВАННЯ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У великому переліку розділів сучасної теорії і методики спортивного тренування та фізичного виховання питання керування у спортивно-педагогічних системах займають особливе місце. Без перебільшення можна сказати, що дана галузь знань, незважаючи на високу потребу, розробляється не так інтенсивно, як вимагає час. Керування у спортивно-педагогічних системах торкається проблеми взаємодії людей, що умовно позначаються як «малі групи». До них належать як спортивні організації, відомства на рівні районних, міських, обласних і частково державних рівнях, так і спортивні клуби, клубні команди різних видів спорту, секції, екіпажі, навчальні, оздоровчі групи, спортивні класи тощо.

Ключові слова: керування, планування, організація, мотивація, контроль.

Недільська А.І., Касіч Н.П. Функции управления в процессе физического воспитания. В большом перечне разделов современной теории и методики спортивной тренировки и физического воспитания, вопрос управления в спортивно-педагогических системах занимает особое место. Без преувеличений можно сказать, что данная сфера знаний, не смотря на высокую нужду, разрабатывается, не так интенсивно, как требует время. Управление в спортивно-педагогических системах касается проблемы взаимодействия людей, которые условно называются как «малые группы». К ним относятся как спортивные организации, ведомства на уровне районных, городских, областных и частично государственных уровнях, так и спортивные клубы, клубные команды разных видов спорта, секции, экипажи, научные, оздоровительные группы, спортивные